

15. tétel

Webes szolgáltatások

Mi a böngészőprogram? Milyen böngészőprogramok vannak és hogyan működnek? Melyek az általánosan használt navigációs eszköztárak? Mi az URL? Milyen fontosabb földrajzi és nem földrajzi domainek vannak?

Gyakorlati feladat: Mutassa be iskolája honlapját és a böngésző eszköztárával navigáljon rajta!

Az internet felhasználási lehetőségeit az **internet szolgáltatásoknak** is nevezzük. Az internet felhasználási lehetőségeit **internet szolgáltatásoknak** nevezzük. Ezek közül az **egyik legrégebbi**, de még mindig igen kedvelt szolgáltatás az elektronikus levelezés vagy **e-mail** használata.

A másik, jelenleg a **legnépszerűbb** szolgáltatás a **World Wide Web** (röviden web vagy WWW), amely multimédiás fájlok (pl. szöveg, kép, hang, mozgó kép stb.) elérésére nyújt lehetőséget. A **böngésző** egy olyan **program**, amelynek segítségével elérjük a világhálón megtalálható oldalakat, fájlokat, adatbázisokat, melyeket akár le is tölthetünk a saját gépünkre.

✓ 2 PONT

Legnépszerűbb böngésző programok:

- Google Chrome – jelenleg a piacvezető böngésző.
- Mozilla Firefox – régebbi piacvezető böngésző.
- Opera – gyors, az okostelefonokra optimalizált böngésző.
- Internet Explorer – régen piacvezető, de mára visszavont böngésző.
- Microsoft Edge – az Internet Explorer utóda, még nem terjedt el.
- Safari – az Apple önálló böngészője.
- Chromium – olyan független böngésző, melynek motorja alapján a nagyobb böngészők fejlesztik a saját programjukat.

✓ 1 PONT

A böngésző programok ingyenesek, magyar nyelven is kitűnően használhatók. A világháló fejlődésével a böngészők szolgáltatásai is javultak.

✓ 1 PONT

A böngészőprogramok működési elve: Bejelentkezéskor megjelenik egy alapértelmezett, könnyen átállítható kezdőoldal (pl. www.google.com). A fejlécben van egy ún. **címsor**, ahová beírhatjuk a megtekinteni kívánt oldal címét, ha már ismerjük. A program megjeleníti az oldalt, majd várja a következő utasítást. Kezdetben a böngészők csak a HTML nyelvű oldalakat jelenítették meg, de napjainkra már más nyelvek is megjeleníthetők pl. CSS, PHP, JavaScript stb.

✓ 1 PONT

A böngészők megjelenése személyre szabható, de vannak közös elemek. A címsor mindenhol megtalálható, mert ez a legfontosabb parancs-eszköz. A **fejlécben** (vagy menüben) **megtalálható ikonokkal jelzett funkciók**:

- visszalépés (egy lappal vissza lép)
- előrelépés (a visszalépés ellentéte, ha van nyitva ilyen lap)
- újratöltés (az adott oldal újra töltése)
- haza/kezdőoldal (ugrás a kiinduló oldalra)
- kereső (gyorskeresés az interneten)
- nagyítás/kicsinyítés (olvasási méret változtatása)
- új ablak/fül (párhuzamosan használt új böngészőablak megnyitása)
- nyomtatás (a helyi/hálózati nyomtatóra)
- aktuális lap mentése (nem mindig sikeres)
- előzmények (már bezárt lapok megnézése/újranyitása)
- könyvjelzők (a gyakran használt lapokat érdemes ide menteni)
- kilépés (a böngésző bezárása) stb.

✓ 2 PONT

Az **internet elődje** az amerikai hadügyminisztérium által **1968**-ban létrehozott **ARPANET**. A hálózatra csatlakozó számítógépek azonosítására alkották meg **1984**-ben a **DNS** (Domain Name Server/System = domain nevek szervere/rendszere) **címzési rendszert**, melynek segítségével a világháló oldalait is az egyes ágazatok, illetve a földrajzi helyük szerint lehet bejegyezni. Az **URL** (Uniform Resource Locator = egységes erőforrás-meghatározó) az interneten előforduló erőforrások (pl. oldalak) szabványosított címe.

✓ 1 PONT

Az URL szerinti címzés legfontosabb része az utolsó pont utáni néhány karakter, a **TLD (Top Level Domain** = felső szintű domain). A szerző honlapjának cím: <http://www.tferi.hu/>.

A cím elemei:

- **http**: A protokoll elnevezése, (nem kötelező kiírni).
- **www**: A szolgáltatás neve, általában nem kötelező kiírni, de ajánlott, mert előfordulhat, hogy a www.pelda.com máshova mutat, mint a pelda.com.
- **tferi**: Az adott oldal/cég/szervezet azonosítója.
- **hu**: Földrajzi TLD. Magyarország jelzése.

✓ 1 PONT

A legfontosabb ágazatok szerinti URL-ek:

- **com**: commerce = üzlet
- **org**: organisation = szervezet
- **net**: network = hálózati szervezet/szolgáltatás

} Szabadon
jegyezhető

- mil: military = katonaság
- edu: education = oktatás
- gov: government = kormányzat

Zárt jegyzésű
főleg amerikai

A felsorolt hat domainen kívüli újabb még nem elterjedt TLD-k pl. aero, coop, jobs, mobi, museum, tel, travel stb.

✓ 1 PONT

A földrajzi domainek mindig 2 karakteresek pl.:

- hu: Magyarország
- uk: Nagy-Britannia
- de: Németország
- it: Olaszország
- at: Ausztria
- sk: Szlovákia
- ua: Ukrajna
- ro: Románia
- rs: Szerbia
- hr: Horvátország
- si: Szlovénia
- us: USA (ritkán használt)

Több, mint 200 földrajzi elvű TLD van, melyek egy részét a gyakorlatban nem használják.

✓ 1 PONT

Megjegyzés: A gyakorlati feladat megoldása további 1 pontot ér.

✓ 1 PONT

📌 KIEGÉSZÍTŐ KÉRDÉSEK

- Miért van szükség önálló keresősávra a böngészők fejlécében, ha vannak direkt keresőoldalak is?
 - Mert így egyszerűbb a keresés. A keresősávot megvásárolhatják egyes cégek, illetve a felhasználók is megváltoztathatják.
- Mondjon példát bonyolultabb URL-re!
 - Pl. a könyv kiadójának címe: <http://www.maxim.co.hu/>. Ebben a maxim csak másodlagos domain a co-n belül.